

DECIZIE

08 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței judecătorești:	Tatiana Vieru
Judecători:	Iuliana Oprea
	Oleg Sternioală
	Mariana Pitic
	Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat,
în cauza civilă la cererea introductivă înaintată de Serviciul Fiscal de Stat cu privire la intentarea procesului de insolvență față de Întreprinderea de Aprovizionare și Desfacere „Ialtop” Societate pe Acțiuni,
împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017, prin care a fost respinsă cererea introductivă înaintată de Serviciul Fiscal de Stat, fiind refuzată intentarea procesului de insolvență față de debitorul Întreprinderea de Aprovizionare și Desfacere „Ialtop” Societate pe Acțiuni,

c o n s t a t ă:

La 24 ianuarie 2017, creditorul Serviciul Fiscal de Stat a depus cerere introductivă cu privire la intentarea procedurii de insolvență față de debitorul Întreprinderii de Aprovizionare și Desfacere „Ialtop” Societate pe Acțiuni.

În motivarea cererii, creditorul a invocat că la data de 26 mai 2016 debitorul a fost informat despre faptul intentării procedurii de insolvență prin notificarea nr. 1255/1 din 26 mai 2016. Dovada notificării prealabile este extrasul public corespunzător - avizul de recepție.

A explicat că, până în prezent restanțele față de Bugetul Public Național nu au fost executate și totodată, debitorul nu și-a onorat obligațiile pecuniare menționate mai sus.

A indicat că, în urma verificării dosarului electronic (informația introductivă de Direcția pentru statistică Ialoveni) debitorul a prezentat ultimul raport financiar pe anul 2012.

Totodată, a menționat că, debitorul deține cont bancar cu sold inițial și final-00 lei, rulajul bancar constituie 00 lei. Dispune de bunuri mobile sechestrate de executorul judecătoresc Natalia Gavrilan, care ar putea fi urmărite prin executarea silită, nu deține valori mobiliare (acțiuni), are bunuri mobile gajate.

A statuat că, în urma interpelărilor parvenite de la registrele publice, s-a constatat imposibilitatea încasării restanței la Bugetul Public Național în legătură cu lipsa bunurilor pasibile de urmărit în contul achitării restanței, emițând în acest context Actul de carență nr. 11 la data de 28 noiembrie 2016 privind imposibilitatea încasării restanței și intentarea procedurii de insolvență.

A relevat că, până în prezent debitorul nu a depus în condițiile art.14 a Legii insolvenței cerere introductivă, necătând la faptul, că există unul din temeiurile prevăzute la art. 10 a Legii insolvenței, ultimul fiind obligat prin lege să o depună.

A solicitat creditorul admiterea cererii introductive spre examinare, intentarea procesului de insolvență față de Întreprinderii de Aprovizionare și Desfacere „Ialtop” Societate pe Acțiuni, înlăturarea debitorului de la gestionarea patrimoniului, dispunând atribuțiile de administrare și de dispoziție pe seama administratorului procesului de insolvență. A mai solicitat aplicarea față de debitor și față de membrii organelor de conducere a măsurilor de asigurare a acțiunii, prevăzute de art. 24 al Legii insolvenței, desemnarea în calitate de administrator provizoriu a Întreprinderii de Aprovizionare și Desfacere „Ialtop” Societate pe Acțiuni pe Fanari Svetlana, deținător al Autorizației nr.104 din 14 ianuarie 2015.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2017, a fost admisă spre examinare cererea introductivă a Serviciul Fiscal de Stat cu privire la intentarea procesului de insolvență față de Întreprinderii de Aprovizionare și Desfacere „Ialtop” Societate pe Acțiuni, fiind numită Fanari Svetlana în calitate de administrator provizoriu.

S-a instituit perioada de observație asupra Întreprinderii de Aprovizionare și Desfacere „Ialtop” Societate pe Acțiuni și s-a dispus, în scopul prevenirii modificării stării bunurilor debitorului, aplicarea măsurilor de asigurare prevăzute de Legea insolvenței.

De asemenea, a fost obligat administratorul provizoriu să prezinte instanței de insolvență nu mai târziu de 16 martie 2017 un raport cu privire la executarea măsurilor de asigurare aplicate față de debitor și să asigure păstrarea bunurilor ultimului și integritatea lor, să verifice existența temeiurilor de intentare a procesului de insolvență, mărimea și componența masei debitoare, oportunitatea și posibilitatea continuării activității economice a societății și să prezinte tabelul preliminar al creanțelor nu mai târziu de 16 martie 2017 conform art. 29 alin. (4) din Legea insolvenței.

La 16 martie 2017, administratorul provizoriu Fanari Svetlana a prezentat un raport preliminar cu privire la executarea măsurilor de asigurare aplicate față de Întreprinderea de Aprovizionare și Desfacere „Ialtop” Societate pe Acțiuni.

La 24 aprilie 2017, administratorul provizoriu Fanari Svetlana a prezentat raportul privind verificarea existenței temeiului de intentare a procesului de insolvență, potrivit căruia se atestă incapacitatea de plată a debitorului, bunurile de care dispune acesta nefiind suficiente pentru stingerea datoriilor acumulate și în temeiul art. art. 10, 27, 30 alin. (4) lit. a) din Legea insolvenței, propune instanței de insolvență intentarea procesului de insolvență față de Întreprinderea de Aprovizionare și Desfacere „Ialtop” Societate pe Acțiuni.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017, a fost respinsă cererea introductivă depusă de creditorul Serviciul Fiscal de Stat.

S-a refuzat intentarea procesului de insolvență față de debitorul Întreprinderea de Aprovizionare și Desfacere „Ialtop” Societate pe Acțiuni, fiind anulate măsurile de asigurare aplicate față de debitor odată cu admiterea spre examinare a cererii introductive prin încheierea Curții de Apel Chișinău 30 ianuarie 2017.

La 07 iulie 2017, în termenul prevăzut de art. 8 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 și împotriva unui act susceptibil de atac conform art. 37 alin. (2) din Legea dată, Serviciul Fiscal de Stat a declarat recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii recurate și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a cererii introductive și a cererilor de alăturare, cu intentarea procesului de insolvență față de Întreprinderea de Aprovizionare și Desfacere „Ialtop” Societate pe Acțiuni.

În susținerea recursului, Serviciul Fiscal de Stat a invocat că interesul său legitim rezultă în mod direct din obligațiile pecuniare scadente și exigibile ale debitorului Întreprinderea de Aprovizionare și Desfacere „Ialtop” Societate pe Acțiuni aferente restanței față de Bugetul Public Național în sumă de 1.174.464,22 lei.

Consideră că informațiile prezentate de către debitor și reflectate în raportul administratorului insolvenței denotă cert că Întreprinderea de Aprovizionare și Desfacere „Ialtop” Societate pe Acțiuni nu dispune de mijloace bănești sau active care ar putea fi îndreptate la achitarea datoriilor.

Astfel, toate conturile bancare ale debitorului sunt sechestrate, acesta nedispunând de mijloace financiare libere de sarcini pentru satisfacerea creanței, iar imobilul aflat în proprietatea Întreprinderea de Aprovizionare și Desfacere „Ialtop” Societate pe Acțiuni este grevat cu ipotecă nefiind posibilă stingerea creanței existente din contul bunului existent.

În asemenea situație, este evidentă incapacitatea de plată a debitorului și consideră că instanța de insolvabilitate neîntemeiat a refuzat intentarea procesului de insolvabilitate.

La 06 octombrie 2017, în adresa Întreprinderii de Aprovizionare și Desfacere „Ialtop” Societate pe Acțiuni a fost expediată copia recursului declarat de Serviciul Fiscal de Stat, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

Întreprinderea de Aprovizionare și Desfacere „Ialtop” Societate pe Acțiuni nu a depus referință asupra recursului declarat de Serviciul Fiscal de Stat.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursuri, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea hotărârii instanței de insolvabilitate și restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

Potrivit art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 9 din Legea insolvabilității, procesul de insolvabilitate se intentează doar în temeiul unei cereri de intentare a procesului de insolvabilitate.

Art. 10 din Legea nominalizată prevede că, intentarea unui proces de insolvabilitate presupune existența unui temei. Temeiul general de intentare a unui proces de insolvabilitate constă în incapacitatea de plată a debitorului. Temeiul special de intentare a unui proces de insolvabilitate constă în supraîndatorarea debitorului în cazul în care acesta este persoană juridică responsabilă de creanțele creditorilor în limitele patrimoniului său. În acest caz, la baza evaluării patrimoniului debitorului trebuie pusă continuarea activității lui dacă acest fapt este posibil.

Potrivit art. 34 alin. (1) din Legea nr. 149 din 29 iunie 2012, instanța de insolvabilitate hotărăște, în baza aprecierii temeiului de insolvabilitate și a faptelor constatate în cadrul examinării cererii introductive, asupra intentării procedurii de insolvabilitate sau asupra respingerii cererii introductive.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că, la 20 aprilie 2017 administratorul provizoriu al Întreprinderii de Aprovizionare și Desfacere „Ialtop” Societate pe Acțiuni, Fanari Svetlana a prezentat instanței de insolvabilitate raportul privind verificarea existenței temeiului de intentare a procesului de insolvabilitate (f.d. 200-203, volumul I).

Astfel, conform informației prezentate de ÎS „Cadastru” la 10 februarie 2017, debitorul Întreprinderii de Aprovizionare și Desfacere „Ialtop” Societate pe Acțiuni deține dreptul de proprietate asupra bunuri imobile: teren nr. cadastral xxxxx r. Florești, or. Mărculești str. xxxxx; construcție nr. cadastral xxxxx r. Florești, or. Mărculești str. xxxxx; construcție nr. cadastral xxxxx r. Florești, or. Mărculești str. xxxxx; teren nr. cadastral xxxxx r. Florești, or. Mărculești str. xxxxx (f.d. 25-26, volumul I).

Potrivit răspunsului ÎS „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” nr. 03/1-867 din 10 februarie 2017, conform datelor Registrului de Stat al Transporturilor, după Întreprinderea de Aprovizionare și Desfacere „Ialtop” Societate pe Acțiuni sunt înregistrate patru unități de transport (f.d. 120, volumul I).

Serviciul Vamal a informat la 17 februarie 2017 administratorul provizoriu că Întreprinderea de Aprovizionare și Desfacere „Ialtop” Societate pe Acțiuni nu are bunuri materiale în antrepozitele vamale și nu are datorii la bugetul de stat la compartimentul „plăți vamale”, activitatea economică externă a debitorului fiind sistată (f.d. 128, volumul I).

Mai indică administratorul provizoriu Fanari Svetlana în raportul prezentat că, analizând valoarea coeficientului lichidității absolute pe perioada de referință, chiar și fără suma creanței totale invocate de către creditorul care a depus cererea introductivă, se observă că debitorul este în incapacitate totală de a-și achita imediat datoriile în termen scurt prin mobilizarea mijloacelor proprii, ceea ce denotă că Întreprinderea de Aprovizionare și Desfacere „Ialtop” Societate pe Acțiuni este în incapacitate de plată a datoriilor scadente, fapt ce constituie conform art. 10 alin. (1) și (2) din Legea insolvenței temei pentru intentarea procesului de insolvență.

De asemenea, rezultatele indicatorului solvabilității generale a debitorului obținute pentru perioada 01 ianuarie 2016 – 16 martie 2017 au valori subunitare, ceea ce indică că întreprinderea se află sub pragul supraîndatorării.

În concluzie, administratorul provizoriu a menționat că din informațiile obținute rezultă cert că Întreprinderea de Aprovizionare și Desfacere „Ialtop” Societate pe Acțiuni dispune de datorii scadente față de creditorul Serviciul Fiscal de Stat, precum și alți creditori, însă nu dispune de bunuri suficiente pentru achitarea acestora, bunurile imobile deținute în proprietate neputând fi îndreptate imediat la stingerea creanțelor față de creditorii săi.

Prin urmare, dat fiind faptul că debitorul se află în incapacitate de plată și este supraîndatorat, iar activele nu sunt suficiente pentru stingerea imediată și integrală a datoriilor scadente, a propus instanței de insolvență inițierea procedurii de insolvență față de Întreprinderea de Aprovizionare și Desfacere „Ialtop” Societate pe Acțiuni.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată cererea introductivă depusă de creditorul Serviciul Fiscal de Stat.

S-a refuzat intentarea procesului de insolabilitate față de debitorul Întreprinderea de Aprovizionare și Desfacere „Ialtop” Societate pe Acțiuni, fiind anulate măsurile de asigurare aplicate față de debitor odată cu admiterea spre examinare a cererii introductive prin încheierea Curții de Apel Chișinău 30 ianuarie 2017.

Instanța de insolabilitate a constatat că, creanța pe care reclamantul î-și întemeiază starea de insolabilitate a debitorului Întreprinderea de Aprovizionare și Desfacere „Ialtop” Societate pe Acțiuni nu este certă și exigibilă, nu are un temei juridic și în acest sens nu există o hotărâre judecătorească irevocabilă sau una arbitrală, ceea ce demonstrează capacitatea de plată, împrejurări ce permit de a conchide că argumentele aduse în cererea introductivă și raporturile prezentate de administratorul provizoriu nu au suport probatoriu suficient pentru a intenta procesul de insolabilitate, capacitatea societății debitoare de a face față obligațiilor curente fiind posibilă pe seama activelor curente, care pot fi transformate în lichidități pentru acoperirea datoriilor scadente.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră arbitrară concluzia instanței de insolabilitate cu privire la lipsa temeiurilor de intentare a procesului de insolabilitate, în situația în care potrivit raportului administratorului provizoriu Fanari Svetlana, Întreprinderea de Aprovizionare și Desfacere „Ialtop” Societate pe Acțiuni are datorii la plățile către bugetul de stat.

Or, rezoluționarea contractelor de vânzare cumpărare ce sunt obiect al cauzei penale privind învinuirea lui Țurcanu Vera de însușire a bunurilor prin escrocherie (art. 190 alin.5 Cod Penal) nr. dosar xxxxx, a Întreprinderii de Aprovizionare și Desfacere „Ialtop” Societate pe Acțiuni, aceasta având calitate de parte vătămată cu un prejudiciu de 35 738 334 lei, nu denotă capacitatea de plată a acesteia.

Este stabilit cert că, Întreprinderii de Aprovizionare și Desfacere „Ialtop” Societate pe Acțiuni deține cu drept de proprietate patru bunuri imobile, însă acestea nu sunt suficiente pentru achitarea datoriilor și nu pot fi îndreptate imediat la stingerea creanțelor față de creditorii săi, cu atât mai mult că sunt aplicate interdicții prin încheierea executorului judecătoresc.

Prin urmare, instanța de recurs constată că hotărârea Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017 este contradictorie și contravine circumstanțelor cauzei și probelor administrate în cadrul acesteia, administratorul provizoriu prezentând probe suficiente ce demonstrează starea incapacității de plată a debitorului Întreprinderii de Aprovizionare și Desfacere „Ialtop” Societate pe Acțiuni față de creditorii săi.

Subsidiar se menționează că, atît actul de creanță din 28 noiembrie 2016, cît și hotărîrea de executare silită a obligației fiscale a contribuabilului din 25 septembrie 2012 (f.d.6-11) nu a fost contestate sau negate de Întreprinderea de Aprovizionare și Desfacere „Ialtop” Societate pe Acțiuni „ Creanța este certă atunci când ea este

confirmată documentar și nu trezește careva dubii. Exigibilă – creanță ajunsă la scadență”.

Or, în conformitate cu prevederile art. 241 alin. (5) CPC, în motivarea hotărârii se indică circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

În acest sens, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că Curtea de Apel Chișinău urma să aprecieze fiecare probă privitor la relevanța, admisibilitatea și veridicitatea ei și toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

Mai mult ca atât, ca rezultat al aprecierii probelor, instanța de insolvență era obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

Potrivit unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți într-o, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (speța *Garcia Ruiz c. Spaniei*, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți (principiul nr. 6 al Recomandării nr. R (84)5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, adoptată la 28 februarie 1984 de Comitetul Miniștrilor al Consiliului European), ceea ce la cazul prezentei spețe este lipsă.

În acest sens, instanța de recurs remarcă că dovada creanței față de patrimoniul debitorului se face prin documentele ce adevăresc obligațiile debitorului față de creditor, mărimea datoriilor la aceste obligații, alte documente care justifică creanța și nu este obligatoriu ca creanța să fie probată doar prin copia de pe hotărârea irevocabilă a instanței de judecată sau copia de pe hotărârea arbitrală irevocabilă, ori copia de pe încheierea judecătorească irevocabilă privind recunoașterea hotărârii judecătorești sau a hotărârii arbitrale străine, ori decizia (hotărârea) organului abilitat prin legea executorie la acel moment.

Astfel, la cererea introductivă creditorul deponent anexează documentele ce adevăresc obligațiile debitorului față de creditor și, ca oricare alt creditor care ulterior își înaintează creanțele sau se alătură la cererea introductivă, de asemenea, nu este obligat să-și întemeieze creanțele exclusiv pe titlul executoriu.

Date fiind cele relevate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că erorile depistate nu pot fi corectate de către instanța de recurs, cauza urmând a fi remisă spre rejudecare în instanța de insolvabilitate.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că hotărârea recurată nu satisface standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act judecătoresc, omisiune care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la examinarea cauzei în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Serviciul Fiscal de Stat, a casa integral hotărârea Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017 și a restitui cauza spre rejudecare în instanța de insolvabilitate.

La rejudecare, instanța de insolvabilitate urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat.

Se casează integral hotărârea Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017, în cauza civilă la cererea introductivă înaintată de Serviciul Fiscal de Stat cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate față de Întreprinderea de Aprovizionare și Desfacere „Ialtop” Societate pe Acțiuni, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței judecătorești:

Judecători:

Tatiana Vieru

Iuliana Oprea

Oleg Sternioală

Mariana Pitic

Nicolae Craiu